

MURÁNSKE 4 NOVINY

IV. ROČNÍK • DVOJMESAČNÍK • SEPTEMBER 2011

0,20 €

O MURÁNSKOM RODEU OD A DO Z SO STAROSTOM OBCE

Už na začiatku našej konverzácie so starostom obce Muráň Ing. Romanom Goldschmidtom poznamenávam, že mi je ľúto jedného strateného roka. Ako pravidelný účastník – fanúšik rodea v našej obci som totiž zaregistrovala, že v lete 1995 sa toto obľúbené augustové podujatie v lone prírody neuskutočnilo. Tri ročníky predtým sa poriadali na Veľkej lúke pod hradom Muráň. Po ročnej pauze, teda od roku 1996 sa rodeo pravidelne koná v lokalite Peprovce (smerom na Tisovec)- v súčasnosti už jeho XIX. ročník. Sumárny prehľad mi zároveň naznačuje, že obec Muráň pod vedením pána starostu Ing. R. Goldschmidta sa už šestnásťkrát podpisuje pod zorganizovanie veľkolepej slávnosti novodobých kovbojov a ich koní – už známeho nielen doma, ale i mimo Slovenska muránskeho rodea. O čom všetkom je rodeo? To nám priblíži pán starosta odpoveďami zoradenými v abecednom poradí od A do Zet.

A ako August. Prečo práve tento mesiac? „Prvé rodeo, ktoré bolo v roku 1992 na Veľkej lúke bolo v auguste, ako aj ďalšie dva nasledujúce ročníky a z toho dôvodu sme to nechceli meniť. Nejakým spôsobom sme o zmene ani nerozmýšľali“.

B - Bezpečnosť. Na masových podujatiach jedna z prvoradých úloh. A na muránskom rodeu? „Je zabezpečená prostredníctvom SBS-ky a v úzkej súčinnosti s políciou“.

C – Cena. Kto určuje ceny vstupníek? „Obecné zastupiteľstvo“.

D - Doprava. Venujete pozornosť aj tejto oblasti? „Z Muráňa na Peprovce už nie, ale v samotnej lokalite Peprovce sa venuje pozornosť hlavne kde a ako majú autá parkovať.“

E – Ekológia. Darí sa vám vysporiadať s jej problémami? „Je to dosť náročné, ale musíme danú lokalitu upratať čo v najkratšom čase. Nahromadený odpad po čiastočnej separácii sa potom odvezie na skládku odpadov.“

F - Finále. Čo považujete za podstatné vo finálovej fáze prípravy rodea? „ Aby prišlo počasie, potom to už má dobrý spád. Keď vidíte spokojných ľudí s úsmevom na tvári ako sa baví, je to super. Vtedy si poviete, že celá námaha stála za to.“

G - Gestori. Prezradíte nám osoby, ktoré sú poverené gesciou- teda riadením a výkonom rôznych činností na rodeu? „Riaditeľ pretekov po organizačnej stránke je Ing. Kochjar, parkovanie má na starosti Ing. Frandel, vstupné Ing. Albíny, občerstvenie p. Laurenčík, Hrivnák a Mgr. Murková. Pán Matajz má na starosti dopravu medzi Muráňom a Peprovicami, pre prípad, že niečo súrne nastane. Riaditeľom jazdeckej časti rodea je p. Pandula. Pre zabezpečenie hladkého priebehu a dochvilnosti programu je to agentúra BEST SERVICES, s. r. o.. Samozrejme nemôžem zabudnúť na množstvo odpracovaných hodín pracovníkmi zamestnanými na VPP, ako aj dobrovoľníkmi z radov občanov obce.“

H - Hygiena. Sú v dostatočnom množstve zabezpečené hygienické zariadenia v prírodnom prostredí rodea? „Áno“.

CH - Chronologizácia. Prečo sa v dejinách RODEA MURÁŇ stratil august 1995? „Jedným z dôvodov bolo to, že rodeo sa konalo v lokalite, ktorá bola v CHKO Muránska planina, kde platil 3.stupeň ochrany prírody a krajiny. Asi nebola ochota, alebo vôľa nájsť spoločnú reč pri riešení daného problému, ktorý nastal. Bol to rok, kedy sa Rodeo na Muráni nekonalo. Skupina nadšencov tohto športu okolo Ing. Szalaya ma oslovila ako novozvolené-

pohotovosť je zabezpečená priamo na rodeu? „Áno“

M- Muráň. Majú návštevníci možnosť zakúpiť si darčkové predmety, nejakú pamiatku, ktorá by im pripomínala našu obec a jej okolie? „Áno, je tam dostatok predajných stánkov, v ktorých nájdete vami uvedený tovar.“

N - Námestie. V Muráni je križovatkou piatich ciest. Je dostatočne výrazne vyznačený smer na rodeo? „Tomuto musíme venovať zvýšenú pozornosť,

T – Tombola. Aké najlákavejšie ceny bývajú jej obsahom? „ Musím Vás poopraviť, že nejde o tombolu, ale o odovzdávanie vecných cien. Každým rokom je to iné.(motorová píla, videokamera, digitálny fotoaparát, navigácia...)“

U – Ubytovanie. Váš tip, kde sa možno ubytovať v Muráni nielen v čase rodea, ale aj v období sezónnej návštevy našej obce a jej okolia? „ V čase rodea je to veľký problém, nielen v Muráni, ale aj blízkom okolí. Mimo tohto termínu sa dá ubytovať priamo v obci (novootvorený Motorest Levenda, Penzion Muráň, Rekreačný areál Predná Hora), ako aj ubytovanie v Revúcej a jej blízkom okolí.“

V – Vystúpenie. Na základe čoho sú na rodeo pozývaní speváci, skupiny a iní účinkujúci v programe? „Program na rodeo sa pripravuje v spolupráci s agentúrou v dostatočnom časovom predstihu. Všetko záleží od voľného termínu sa ktorého účinkujúceho, a samozrejme podstatnú úlohu hrá aj finančná stránka, či sme schopní uvedených účinkujúcich zaplatiť tak, aby to nezaťažilo obecný rozpočet.“

X ako Xénia. To je krátka humorná báseň. Ja som si ňou dovolila vyzdvihnúť úsilie obecného zastupiteľstva: Poslanci vždy vravia : „Nech nás všade chvália! “ Pán starosta žiarí, keď sa rodeo vydarí.

Chcete niečo dodať? „ Len aby vyšlo dobré počasie a nikomu sa nič vážne nestalo.“

Y – Ypsilon. To je tvrdé i. Spájame ho najmä so študujúcou mládežou. Na rodeu majú však aj nepnoletý prístup k „tvrdému“ či inému opojnému zvädzaniu. Viete tomu zabrániť? „ Je to otázka viac na predávajúci personál.“

Z – ako Záver. Čo patrí k prioritám obce Muráň? Prečo by mali stráviť hostia augustový víkend 2012 práve na XX. ročníku muránskeho rodea? „Dúfam že jubilejný XX. ročník rodea priláka svojich nadšencov nielen po stránke jazdeckej, ale nechceme sklamať ani programom, ktorým chceme spríjemniť chvíle strávené na Muráni širokej verejnosti“.

ho starostu, či by sme nepokračovali v začatej tradícii. Pri nanesení tejto požiadavky do obecného zastupiteľstva sme ani na chvíľu nezaváhali, a myslím si, že sme urobili dobre.“

I - Informácia. Aké formy informácie využívate na propagáciu rodea? „Televízia, rozhlas, veľkoplošné bilbordy, ako aj periodická tlač a plagáty“.

J jarmok. Každé podujatie už má teraz aj jarmočný charakter. A rodeo? „Tiež“

K – Kone. Na súťažnej prehliadke sú najdôležitejšie. Odkiaľ ich zvyknú dopraviť do Muráňa? „Dovolím si povedať že, z rôznych častí Slovenska, ale mali sme už aj jazdcov z Čiech, Maďarska a Rakúska.“

L - Lekár. Rýchla lekárska pomoc,

lebo sa stáva že návštevníci sa pýtajú, ako sa dostanú na rodeo.“

O - Odhad. Vedeli by ste aspoň odhadom naznačiť priemerný počet zúčastnených na rodeu? „Všetko je to závislé od počasia a od programu na akcii.“

P - Peprovce. Prečo býva rodeo práve v tejto lokalite? „Bola to jedna z mála lokalít mimo samotného územia CHKO(Chránenej krajiny oblasti Muránska planina), teraz Národného parku, ktorá vyhovovala na usporiadanie tejto akcie.“

R – Rodeo. Existuje niečo, čo by ste vy osobne na rodeu zmenili? „ Určite by sa niečo našlo.“

S – Stany. Aký je záujem o stanovanie v blízkosti priestorov rodea? „Je dosť veľký, treba sa prísť pozrieť“.

RODEO nie je len o súťažnej drezúre koní! „Láska je údel tvůj, Pán Bůh tě opatruj...“

O tom, že RODEA v Muráni sa pravidelne zúčastňujú nielen milovníci koní, netreba nikoho presviedčať. Nebolo tomu ináč ani na tomto obľúbenom letnom podujatí 12.-13. augusta 2011. Všetci návštevníci v lokalite Pepravíc si prišli na svoje. Čunder s tým správnym šmrncom ocenila najmä mládež nielen z Muráňa, ale aj širokého okolia, resp. i vzdialenejších oblastí.

Obec Muráň a agentúra BEST SERVICES, s. r. o., ponúkli prítomným aj bohatú hudobnú nádielku. Signalizovaný vopred program bol vydarený, avšak najsladším tohtoročným bonbónikom bola určite česká skupina OLYMPIC s nestarnúcim a stále obľúbeným spevákom PETROM JANDOM. Kontakt s publikom nadviazal síce vetou: „ To bylo ale kilometrů“ (teda z Prahy do Muráňa asi 650), no vzápätí s veľkou chuťou, obdivuhodnou energiou a oddanosťou poslucháčom- čitateľom venoval sa interpretácii piesní úplne nových, starších i svojich nádherných nezaobduteľných prvotín. „Preľudnené“ Pepravice s kulisou svetielkujúcich a v rytme hudby vznášajúcich sa kolotočov, osvetlené mesačným jasom a hlavne pestrofarebnou spřškou re-

flektorov viac ako na hodinu ovládla atmosféra dokonalej pohody, ľudskej blízkosti a vzájomnej prepojenosti rečou hudobného sveta.

Jednoducho na muránskom rodeu v čase od 21.- do 22. hodiny bolo nemožné nespievať podmanivé texty piesní spolu so spevákom, rovnako nemysliteľné bolo v závere

dovoliť skupine OLYMPIC len tak zbalit' inštrumenty a odísť. Hudobníci i známy český spevák sa museli na pódium vrátiť viackrát! „Láska je údel tvůj, Pán Bůh tě opatruj...“ Vďaka, pán Petr Janda, za excelentný umelecký zážitok! Vďaka, pán starosta, za vydarené RODEO MURÁŇ 2011!

-RS-

Dni obce Muráň 16. – 18.09.2011

16.9.2011

17 00 Slávnostný program a odovzdanie ocenení – Kultúrny dom

19 00 Zlaté husle – Rim.kat. kostol sv. Juraja

17.9.2011

9 00 Volejbalový turnaj žien o Pohár starostu obce

15 00 Exhíbičný futbalový turnaj medzi mužstvami

MUFUZA

Menšíková jedenástka

TJ Tatran Muráň

18.9.2011

10 00 Slávnostná sv. omša

11 00 Spevácka skupina Quirín z Revúcej

Sprievodné akcie:

15.09.2011

Horský duatlón

Muránska biška

17.09.2011

Prezentácia knižnej publikácie Ing.Pavla Hlodáka

„Dobytie Muráňa – bratříci a lúpežný rytier Matej Bašo“ - počas dní obce Muráň v Informačnom stredisku

Výstup na Muránsky hrad – pre záujemcov

RODEO FOTOOBJEKTÍVOM

VÝMENNÉ POBYTY V JÚNI 2011 PREHĽBILI NAŠE PRIATEĽSTVO

Muráň vo Fryštáku

V čase od 8. – 10. júna 2011 navštívili žiaci našej školy priateľov vo Fryštáku. Niektorí už boli a vedeli, do čoho idú, ale išli tam aj takí, ktorí mali trochu obavy, či sa im tam bude páčiť. Predsa tri dni bez rodičov, na cudzom mieste...

Keď si tak spomínam, počasie nám pri odchode veľmi neprialo, poriadna prietrž nás prekvapila hneď zrána. Mokří sme nasadali do autobusu a rozmyšľali sme, či sme na niečo nezabudli. Našťastie nič, ani nikto nám nechýbal a mohli sme vyraziť. Vedúcou zájazdu bola p. Ing. Vierka Vrabcová. Spoločnosť jej robili páni učiteľia: Murková, Hemlíková, Hrbál a Lenka Vrabcová. Z rodičov nám pomáhali p. Goldschmidtová, p. Hrbáľová p. Lukášová. Po šiestich hodinách, s prestávkami, sme dorazili na miesto a hneď pred ZŠ nás vítal p. riaditeľ Libor Sovadina aj so svojim uvítacím výborom, v ktorom nemohla chýbať obdivuhodná p. Knedlová. Poviem vám pravdu, všetci sme sa v jej starostlivosti cítili veľmi dobre a boli sme užasnutí, koľko energie má táto dáma. Ukázala nám mestský úrad – obradný sieň, v ktorej sobášia a vitajú najmenších občanov mesta a historik mesta p. Česlav Zapletal nám porozprával o histórii Fryštáku, ako aj o začiatkoch družby medzi

našími školami. Celý čas sa nám venoval aj p. riaditeľ Libor Sovadina. Naši žiaci boli ubytovaní v triedach ŠKD aj s dozorom a ostatní v Penzióne 66. Prvý večer nám pripravili menšie posedenie a deťom diskotéku. Na druhý deň nás stále prenasledovalo upršané počasie a výlet na hrad Lukov sme si nemohli tak vychutnať. Viac si deti prišli na svoje poobede pri nakupovaní vo veľkom obchodnom centre Zlaté jablko v Zlíne. Večer mali deti voľný program. Asi najviac ich bavilo kupovať si „kávu“ a čokoládu v školskom automate. V tento večer ich prišiel navštíviť im už dobre známy cestovateľ Jiří Griger so svojou priateľkou Crystal, ktorých sme mohli vidieť v Muráni na Prechode Muránskou planinou. Znovu si pre nich pripravili rozprávanie zážitkov, ale tentokrát to bolo z putovania po severských krajinách (Švédsko, Nórsko, Fínsko) a Arktíde. Tretí deň bol najnamáhavejší nielen pre našich futbalistov, ktorým sme verili a držali palce na futbalovom turnaji SIMCAR 2011, ale aj pre naše hlasivky, lebo verte – neverte, atmosféra na futbalovom štadióne bola napínava, hlučná a naši bojovali ako tigre. Všetci mali za sebou dvoch levov, ktorí ich hnali k čo najlepším výkonom: p. starostu Muráňa Ing. Romana Goldschmidta a p.

učiteľa Mgr. Ľuboša Hrbála. Domov sa nám podarilo doniesť pohár za 2. miesto.

Cestou naspäť mi utkvela v pamäti jedna veta, ktorú vo svojom príhovore žiakom aj rodičom povedala Ing. Vierka Vrabcová: „Sme na vás hrdí a ďakujeme, že ste nás nesklamali a spravali ste sa výborne.“ Musím len súhlasiť, celé tri dni

prebehli bez problémov, v dobrej nálađe, o čom svedčí hromada fotiek, ktoré máme uverejnené na našej webovej stránke školy. Našho fotografa (Janka Lukáša) bavili hlavne momentky. Tak, keď ste zvedaví, pozrite si našu webovú stránku a dozviete sa aj iné zaujímavosti!

Mgr. Jana Murková

Fryšták v Muráni

Aj keď s prípravami návštevy našich sudedov – priateľov z Moravy sme začali už skôr, po návrate domov sme mali týždeň na dotiahnutie maličkostí. Naším cieľom bolo uctiť si ich a pripraviť pre nich krásne tri spoločné dni, plné zážitkov a nových priateľstiev. Vo štvrtok 16. júna 2011 sa naše deti nevedeli dočkať. Všade sa skloňovalo mesto Fryšták a my sme boli v očakávaní, ako celý pobyt dopadne.

Fryštáčania dorazili s úsmevom a my sme sa ich snažili privítať čo najsrdečnejšie. Najprv p. predsedu rady rodičov Ing. Juraj Fandiel, potom naši najmenší, škôlkari a napokon p. starosta Ing. Roman Goldschmidt. Do tretice všetko dobré! Po obede sa naši priatelia nestihli ani ubytovať a už bola pre nich v Informačnom stredisku Muránska planina pripravená zaujímavá prezentácia o chránených a vzácnych druhoch našej fauny a flóry. Obdobne tak, ako my u nich, aj oni mali večer pripravenú diskotéku, o ktorú sa postaral Marek Kováč s Jurajom Velkom. Hneď na začiatku sme mali pre nich jedno prekvapenie v podobe vystúpenia Erika Mušuku. Vtedy sme ešte netušili, s čím sa predstaví šiestak Paľo Berky. Tak ako sa hovorí: „Sánka dolu, šéfe“, to , čo predviedol, malo veľmi vysokú, priam profesionálnu úroveň. Naším, ale i hosťom sa predstavil s niekoľkými číslami brejku a roztancoval celú jedáleň. Obdiv získal nielen u mládeže, ale aj u dospelých. Piatok, druhý deň návštevy, sa začal hneď zrána volejbalovým turnajom v areáli našej školy. Hralo sa vonku aj v telocvični s účasťou dvoch českých-fryštáckych a troch slovenských družstiev. Prvé miesto si vybojovali žiaci z Revúcej pod vedením Maroša Kumiho, ale hneď za nimi sme sa umiestnili my – ZŠ s MŠ Muráň. Naše volejbalistky pripravoval Mgr. Ľuboš Hrbál. Tretie miesto obsadili žiaci zo ZŠ I.B. Zocha. Diplom a pohár za štvrté a piate miesto si odniesli naši priatelia

z Moravy. Ani v toto popoludnie sme nedali Fryštáčanom vydychnúť a hneď po obede sme vyrazili na prehladku Dobšinskej ľadovej jaskyne, jednej z našich najzáčnejších skvostov prírody Slovenska. Po tejto exkurzii mali naši priatelia voľný večer, ale len žiaci. Pre dospelých bolo v jedálni ZŠ pripravené posedenie s účasťou pedagogického zboru i obecného zastupiteľstva. V tento večer sa našim priateľom prihovoral aj náš p. riaditeľ Mgr. Karol Kontúr, ktorého práve prepustili z nemocnice do domáceho liečenia. V neskorších hodinách sme sa rozchádzali nezčerpať sily do posledného dňa výmenného pobytu. V sobotu 18. júna 2011 OÚ v Muráni zorganizoval Muránske hradné hry. Popoludnia naši priatelia absolvovali prehladku Muránskeho hradu, vystúpenie Skupiny historického šermu Berezun a Sokoliarov sv. Bavona, ale aj environmentálne aktivity našich ochranárov. Po obede nastal čas ľúbenia. Vymenný pobyt Muráň – Fryšták sa zavŕšil a myslím si, že splnil svoj účel. Priateľstvá, ktoré už boli, sa prehĺbili a nové vznikli. Naša vzácná návšteva si odniesla nielen „batoň plný zážitkov“, ale aj rôzne darčeky, ktoré im budú pripomínať spoločne strávené chvíle u nás, v Muráni.

V závere čo dodať? Snažili sme sa, aby sa im u nás páčilo a dúfam, že sa nám to podarilo. Veľká vďaka patrí Ing. Jurajovi Fandelovi, lebo sa osvedčil ako výborný hosťiteľ, ktorý sa našim hosťom venoval „dňom i nocou“ a spríjemňoval im pobyt. Kuchárky mali celé tie tri dni veľa práce, ale všetko stihli načas a čo je dôležité, nikto sa nestražoval a všetkým chutilo. Tiež by som chcela touto cestou poďakovať pani učiteľkám, pánom učiteľom a všetkým rodičom, ktorí sa podieľali na realizácii výmenného pobytu, venovali svoj voľný čas a energiu. Prispeli k príjemnej atmosfére a aj vďaka nim sa naša vzácná návšteva cítila ako doma.

Mgr. Jana Murková

Slávil sme kresťanské sviatky

Vieme, že v našej obci prevládajú kresťania katolíci, preto sa ešte zachovávajú niektoré kresťanské povinnosti. Medzi takéto hlavné patrí aj prvé sväté prijímanie detí, ktoré bolo 19. júna na sviatok Najsvätejšej trojice. Tohto roku ich bolo o niečo menej ako inokedy. Spolu iba päť rozkvitnutých kvietkov, ktoré rozžiarili celý náš kostol. Slávnostný akt začala spevácka skupina Levenda piesňou, ktorú zložil Mgr. Juraj Kochjar len pre nich.

Slávnostnú atmosféru si vytvorili prvoprijímajúce deti aj sami bohatým programom pod vedením p. Marty Kochjarovej a Mgr. Janky Murkovej. Bol to nezabudnuteľný zážitok nielen pre nich, ale aj pre ostatných, čo tam boli.

Po tomto sviatku prišiel druhý Najsvätejšie Kristovo telo a krv 23. júna 2011. Pri tomto sviatku dievčatá sypú kvietky počas procesie ku oltárikom. Nemilo ma prekvapila malá účasť dievčatiek. Prijemný dojem robila najmladšia Bianka Beňová, ktorá zachovala túto tradíciu a v dlhých bielych šatkách vysypala kvietky od oltára k oltáriku. Trošku ma potešilo, že azda nezanikne ani táto tradícia.

Darina Korimová
Za kresťanov obce

V Muráni aj Peter Nagy, Josef Lada...

Neveríte? Tak potom ste nenažreli do miestnosti spoločenských obradov v júnových týždňoch, kde bola inštalovaná putovná výstava najkrajších kalendárov. Bolo ich takmer 30 a návštevníkov zaujali viaceré. Niektorých fascinovali fotozábery ženských aktov speváka Petra Nagya, iní s nadšením zotvali pri kalendári s jedinečnými Ladovými obrazmi. Veľkému záujmu sa tešili aj starobylé zábery, resp. na malom priestore sa striedali momentky z histórie so súčasnosťou, fotozáznamy z prírody s výdobytkami vedy a techniky... Dôstojne ako vzácna perla nás však oslovil najmä náš obecný kalendár z dielne Hrivnákovcov a spol., ktorý bol tiež ocenený ako tretí najúspešnejší na Slovensku. Jeho tvorcovia už určite teraz po polovici kalendárneho roka uvažujú o tom, čím nás prekvapia v roku 2012. Ich úspech je úspechom celej obce. Blahoželáme!

- RS -

Dve ceny krásy do Muráňa

Základná organizácia Slovenského zväzu chovateľov v Revúcej zorganizovala v poslednom júnovom víkendě už 8. propagačno-predajnú výstavu drobných zvierat, ktoré sa vyznačovali rodovou a druhovou pestrosťou. Jej členka Dominika Fedorková z Muráňa výstižne naznačila hlavné poslanie úsilia chovateľov: „Chováme pre radosť, krásu a úžitok.“

V Centre voľného času detí v Revúcej návštevníci obdivovali rôzne plemená rôznych farieb. Chovatelia vystavovali viac ako 40 králikov, 17 plemien hydiny, mnoho nezvyčajných holubov a najmä pre radosť detí aj morčatá.

Medzi najúspešnejšími ocenenými sa každoročne nachádzajú aj chovatelia z Muráňa. Z výstavy v dňoch 25. - 26. júna 2011 do našej obce putovali hneď dve ceny krásy. Cenou „Najkrajší králik“ bol odmenený Rex modrý Ing. JAROSLAVA FEDORKA. Cenu za „Najkrajšiu hydinu“ získali Hodvábničky biele z dvora chovateľky DOMINIKY FEDORKOVEJ. Obom úspešným chovateľom drobných zvierat srdečne blahoželáme a želáme, aby sa im aj naďalej darilo pokračovať v tejto ich úšľachtilej záľube!

-RS-

PO STOPÁCH SLÁVNEHO RODÁKA

Tvoril pod umeleckým menom Ladislav Vereb – Danielik z Muráňa

Málokto z našich občanov vie, že na muránskom cintoríne odpočívajú významná osobnosť – v mnohých krajinách oceňovaný výtvarník Ladislav Vereb – Danielik. Využila som preto návštevu akademického maliara Jozefa Beňu v Muráni, ktorý v roku 2001 získal cenu starostu obce za monumentálnu tvorbu, maľbu a knižnú ilustráciu a poprosila som ho o rozhovor, nakoľko sa hlásil k priateľstvu s výtvarníkom.

Ladislav Vereb sa narodil 26.mája.1927 v Muráni. Základné vzdelanie získal v Jelšave, Tornali a Revúcej. Na priemyselnej škole v Košiciach vyštudoval strojnictvo

a neskôr externe sa venoval štúdiu grafiky na umeleckej škole v Prahe. V roku 1968 emigroval do Švajčiarska a usadil sa v BIRSFELDENE, kde zo začiatku pracoval v podniku na výrobu farieb. Bol to človek priateľský, talentovaný výtvarník, ale aj dobrodruh a večný cestovateľ.

L.V. Danielik zo začiatku maľoval akvarely a olejomaľby. Od 70. rokov pracoval s umelou hmotou. Rád experimentoval, a tak vyvinul a vynášiel nové postupy. Stal sa odborníkom na modelovanie umelých plastiek a obrazov. K svojmu umeleckému menu L.V. Danielik vždy pripisoval „z Muráňa“ – hrdo sa hlásil k svojej rodnej

obci. Zachovala sa aj korešpondencia v rodine Beňovcov na nižšom konci, kde okrem iného píše, že vo svete sa cíti šťastný, že sa mu plány daria, čo hľadal, to našiel a čas to dorieši. Tak sa začala jeho veľká kariéra, otvoril si stálu výstavu svojich obrazov, organizoval kolektívnu výstavu. V roku 1976 získal veľkú cenu Francie – striebro a diplom, v roku 1977 veľkú Belgicko – španielsku cenu – zlatú a diplom. V Paríži významnú cenu Rubensovu a stal sa čestným členom akadémie humánných vied. Tých ocenení bolo stále viac a viac. Cítil sa veľmi zaneprázdnený, ale šťastný. Celá jeho tvorba má svoju zreteľnú myšlienku, sym-

boliku a význam. Výtvarník rieši svoje nehu a krivdy, ktoré cíti a dáva im podoby. Z jeho tvorby (umelá hmota) možno spomenúť : Modré tiene, Eufória mora a slnka, Postava, Rozhovor s Irenou, Tri postavy, Frieden (Mier).

Predpokladám, že obrazy L.V. Danielika v Muráni nikto nevlastní a pre Muránčanov je tento autor takmer neznámy. Vo svete sa však preslávil a zaslúži si našu úctu a uznanie za šírenie dobrého mena svojou výtvarnou tvorbou. Zomrel 6.apríla.1992 v Birsfeldene vo Švajčiarsku a urna s jeho pozostatkami bola uložená na muránskom cintoríne.

Adela Michalská

Na muránskom cintoríne boli uložené pozostatky p. Ladislava Vereba (1927-1992), ktorý zomrel vo Švajčiarsku. Za úpravu jeho hrobu i okolia vďaka patrí p. Adele Michalskej.

Striebro a zlato za výtvarnú prácu pre rodáka z Muráňa (1976-1977).

Z korešpondencie Laca Vereba bratom Františkovi a Jozefovi Beňovcom

Citáty z pohľadníc, ktoré im výtvarník posielal z rôznych miest sveta

ŠVAJČIARSKO, MEIRINGEN, 14.október 1968

„...Žiaľ, nahradzuje mi táto krajina moju ...Mám sa dobre. Pracujem ako grafik...“

NEMECKO, HAMBURG, máj 1970

„ Vonku som 20 dní. Ešte Kodaň, Amsterdam, Brusel, Paríž a domov. Máme pekné počasie. Je to ohromný pocit.“

ŠVAJČIARSKO, BIRSFELDEN, august 1975

„... Veľmi som zaneprázdnený, otvoril som si stálu výstavu svojich diel. Pomaly sa objavujú návštevníci. Sezóna začne už v septembri – októbri ... napíš mi Englovcov adresu alebo Eržinu ... Za riekou je už NSR.“

ŠPANIELSKO, BARCELONA, júl 1976

„ Príjmi srdečné pozdravy z potuliek po Španielsku. Je tu teplo a chudobno. Nie je pravdepodobné, že sem ešte raz zavítam ...“

FRANCÚZSKO, PARÍŽ, júl 1978

„ Srdečný pozdrav z potuliek po Bretonsku zasiela Laco a Katka. Sú tu krásne pamiatky z 15.-16. storočia. V Paríži som získal ďalšiu významnú cenu Rubensovu...“

FRANCÚZSKO, PARÍŽ, august 1979

„ ... Som tu obchodne i služobne. Organizujem výstavy. Sme tu 3ja Slováci pokope...“

USA, NEW YORK, máj 1979

„ Milá rodina Beňová. Zasielam Vám tie najsrdečnejšie pozdravy z nového sveta. Som tu nesmierne šťastný, lebo i moja stará mať tu chodila. Zorganizoval som veľkú kolektívnu výstavu na jeseň. Tento rok pravdepodobne navštívim štáty viackrát. Ako to vidím, moja kariéra začína ...“

KANADA, ONTARIO, BRANTFORD

„ P.s. Zdá sa , že sa mi plány daria, čo som hľadal, to som našiel a čas to dorieši.“

-RS-

Malá galéria L.V. Danielika

Odborník na modelovanie umeleckých plastiek a obrazov

ROZHOVOR S IRENOU

POSTAVA

TRI POSTAVY

EUFÓRIA MORA A SLNKA

MODRÉ TIENE

FRIEDEN (MIER)

V 1. ročníku ZŠ rekordný počet detí

Aj deti z materskej školy sa veľmi tešili na prázdniny, hlavne že nemuseli skoro vstávať a poobede v MŠ spať. Budúci prváci však aj na to, že po prázdninách začnú chodiť do školy. Dychtivo očakávali to nové v škole.

V súčasnom školskom roku 2011/2012 do 1. ročníka postúpilo 32 detí – rekordný počet, lebo ešte ani jeden rok sme v MŠ nezaznamenali toľko budúcich prvákov. Všetci sme mali z toho obrovskú radosť, a tak sme sa v MŠ snažili pripraviť im nezabudnuteľný deň za prítomnosti rodičov. Nechýbali básničky, pesničky, tanec i súťaž s rodičmi. Spolu s rozlúčkou s deťmi sme oslávili aj Deň otcov, hoci trochu neskôr.

Deti obdržali osvedčenie o ukončení predprimárneho vzdelávania, dostali upomienkové darčeky a za víťazstvá v súťažiach s oteckami sladkosti. Všetci si odniesli príjemné spomienky nielen na posledný deň v MŠ, ale veríme, že budú radi spomínať na prežitú chvíľu počas pobytu u nás, na všetky pekné zážitky. Oddych všetkým prospel, počas prázdnin načerpali novej energie. Potrebujú to aj učitelia i zamestnanci školy, lebo práca s deťmi je z roka na rok náročnejšia.

Zástupkyňa MŠ pri ZŠ v Muráni Slavka Vrbjárová

Školstvo po 2. svetovej vojne – povinná dochádzka Družina mládeže v Muráni už pred 60 rokmi

(Zdroj: J. Gallo, Muráň, 2001, s.118)

Obec Muráň bola oslobodená 27. januára 1945, ale v tunajšej škole sa začalo vyučovať už 18. februára 1945 – vďaka obetavosti miestnych občanov, ktorí z bývalej školy zase vytvorili školu v pravom slova zmysle. Školská budova totiž počas SNP slúžila ako kasáreň a neskôr aj ako poľná nemocnica. Striedali sa v nej slovenskí, nemeckí i rumunskí vojaci. V povojnovom čase škola mala rôzne názvy: trojtriedna štátna ľudová škola (1945), dvojtriedna štátna ľudová škola (1946/1947), štátna ľudová škola (1947/1948). V roku 1948 dostala názov Národná škola v Muráni a v roku 1949 ju premenovali na Národnú školu Dukelských hrdinov v Muráni. V školskom roku 1950/1951 bola už označovaná ako Stredná škola v Muráni so 122 žiakmi. Deti z Muráňa však bolo iba 29. Najviac ich bolo z Muránskej Dlhej Lúky – až 42, z Muránskej Lehoty do školy v Muráni chodilo 30 detí a z Muránskej Huty 21. Z toho vyplýva, že cezpoľných bolo až 93 žiakov.

Dochádzajúcich žiakov do Muráňa pred 60 rokmi bolo teda viac ako tri štvrtiny, ako to vyplýva z vyššie uvedených štatistických údajov. Práve preto rodičia dochádzajúcich žiakov, ale aj zamestnané matky žiakov z Muráňa veľmi ocenili zriadenie družiny mládeže pri muránskej strednej škole v školskom roku 1951/1952. Toto školské voľnočasové zariadenie vlastne funguje dodnes (ako školská družina, teraz školský klub detí). Menili sa teda názvy, možno aj koncepcia výchovy či profesijné požiadavky. Dovolím si však tvrdiť, že jeho hlavné poslanie zostalo až do súčasnosti: „Aby sa nám deti netúlali!“ Vlastne okrem iného o tom nás vo svojich príspevkoch na stránkach Muránskych novín často presviedčala naša stála dopisovateľka – vychovávateľka zo ŠKD v Muráni Mirka Profantová. Tešíme sa aj v novom školskom roku na milé správičky z tohto výchovno-vzdelávacieho zariadenia pri ZŠ s MŠ v Muráni.

-RS-

Školské RETRO s p. Gabrielou Sisikovou

V prehľade učiteľov, ktorí pôsobili v muránskej škole po roku 1953, nachádzame aj meno Gabriely Ižová (kniha Muráň 2001, s 123). Pôsobila na 1. stupni a konkrétne na priloženom zábere zo školského roka 1956/1957 sú žiaci IV. ročníka – teda desať a viacročné deti, lebo časť z nich si zopakovalo niektorý ročník. Pani učiteľka, podobne ako jej manžel MUDr. Pavel Sisik po-

chádzajú z nižšieho konca v Muráni, neskôr odišli do Revúcej.

Žiaci na zábere majú, budú mať, alebo by mali, lebo časť chlapcov už nežije, 64 a viac rokov. V prvom rade zľava :Jozef SKLENÁRIK, Jaroslav SPIŠÁK, Viera SPIŠÁKOVÁ, Marta SKLENÁRIKOVÁ, Emília VRBJAROVÁ, p. učiteľka Gabriela IŽOVÁ (vyd. Sisiková), Ružena HAJDÚKOVÁ, Mária

KRŠTIEŇOVÁ, Anna ŠKVAROVÁ a Ľubomír NIKITINSKÝ. Druhý rad zľava: Ján GORDIÁN, Milan MEDER, Igor KAZIMÍR, Juraj VRBJAR, Július BEŇO, František KRŠTIEŇ, Milan KULICH, Ján VRBJAR, Vladimír KORFANTA, Jozef POHORELEC, Peter KUBAŠKO, Slavomír MICHALSKÝ a František HLODÁK.

-RS-

Tri dni zážitkov a dojmov

V našej malej dedinke sme očakávali na tri dni hostí. Jednalo sa o družobnú školu z Fryštáku. Už niekoľko rokov sa organizuje výmenný pobyt detí medzi našou malou dedinkou Muráň a mestom Fryšták. Deti sa pred koncom školského roka odrea-gujú na výlete a tieto dve školy si vymenia navzájom pobyty žiakov a učiteľov vo svojom rodisku.

Príchod hostí sa pripravoval vopred niekoľko týždňov. Hľadali sa sponzori a financie, ale tiež organizátori a pomocníci na túto akciu. Pri takej udalosti je potrebné pripraviť všetky detaily. Od ubytovania, stravovania, dozoru deťom, programu pre hostí. Samozrejme, okrem počasie, ktoré sa dopredu zaistiť nedá, ale je veľmi dôležité, lebo od neho sa vyvíjajú akcie pre deti. Naša ZŠ s MŠ mala šťastie, lebo počasie vyšlo, a tak si to mohli deťka vychutnať so „všom všudy“. Hostí z Fryštáku privítal v jedálni ZŠ s MŠ predseda rady školy pán Ing. Juraj Frandel a deti z materskej školy im zaspievali muránske piesne. Tak sa mohlo všetko začať slávnostným obedom. Deti v informačnom centre v obci dostali informácie o chránených druhoch našej fauny a flóry a o okolí Muránskej planiny.

Po večeri mali deti diskotéku spoločnú s našimi deťmi, kde sa objavilo i nadviazanie priateľstva medzi dievkami a chlapcami. Druhý deň sa konal turnaj medzi dievčatami vo volejbale. Na turnaj prišli i deti z dvoch škôl nášho okresného mesta Revúca. Ďalším programom pre deti bola prehliadka Dobšinskej ľadovej jaskyne, ktorá ich po turnaji schladila. Nuž a po večeri oddych, načerpať zasa síl na sobotu, kedy šli na Muránske hradné hry a s tým spojenú prehliadku Muránskeho hradu a vystúpenia šermiarov so sokoliami. Niektorým sa chcelo i súťažiť, a tak sa zo dvaja cudzinci i stratili, čo zdržalo ostatných pred obedom. Ale hlavne, že všetko dobre dopadlo a po ich nájdení bola ešte väčšia radosť z dobrého konca. V závere po ďakovných rečiach dostali deti družobnej školy z Fryštáku a ich dospelý sprievod upomienkové darčeky. Pretože aj naša výprava si vážila ich darčeky a upomienky, zanechala v našich deťoch a dospelých trvalé zážitky a myslím si, že aj batoh plný spomienok. Tak a teraz sa budeme tešiť na ďalšie stretnutia medzi týmito krásnymi oblasťami a srdečnými ľuďmi.

Slavka Vrbjárová

Tínedžeri = nást'roční

Poznáte frázy: „Prečo ja?, To nerieš!, Zase?!, Ty kokos, to je haluz!, Kľud, ...“? Typický slovník našich ratolešť a mnoho hodín strávených pred zrkadlom asi najlepšie charakterizujú tínedžerov (nást'ročných). Zvládnuť ich vrtošivé nápady a reakcie chce pevné nervy, ktoré nám občas prasknú. Následne si vyčítame, rozmyšľame a spytujeme sa, prečo to tak dopadlo.

Jedným zo základných znakov správania mladých je, že tínedžer chce zapadnúť do skupiny svojich vrstovníkov. Všetko, čo robí, robí preto, aby zapôsobil na spolužiakov, kamarátov a dôkazom o jeho hodnote je ich uznanie. Často si myslíme, že to, čo povieme, ide „jedným uchom dnu, druhým von“, ale asi preto, že neznášajú poučovanie. Je dôležité vypočuť si ich, zistiť, akú majú predstavu o svojom živote. Nesmieme ich však hodnotiť a už vôbec nie odsudzovať ich názory. V ich veku je pre nich dôležitý vzťah aj so značkové oblečenie. Prvoradá vec, ktorú by sme mali urobiť, je upútať ich pozornosť na to, čo má človek v hlave a tiež v srdci. V neposlednom rade by sme mali dať svojmu tínedžerovi priestor, aby sa mohol v niektorých otázkach rozhodnúť sám. Tak, ako sa rozhodne, necháme ho niest' následky.

Výrok „Ach tá dnešná mládež!“ je starý ako ľudstvo samo. Každá generácia považuje tú nasledujúcu za príliš razantnú a zároveň nezodpovednú. Tomuto opakujúcejmu fenoménu sa hovorí zatracovanie generácií alebo generačná priepasť. Aj naši nást'roční majú pocit, že svojich rodičov v niečom predbehli a mnohým veciam rozumieť lepšie ako ich rodičia, ale je to len ich pocit. V súčasnosti mnohé päťdesiatročné ženy sú často aktívnejšie ako ich dcéry. Venujú sa športu, „čtuju“ na internete, cestujú po svete a robia aktivity, ktoré nie sú typické pre ich vek. Každá generácia sa riadi odlišnými pravidlami, má iné priority, ale zároveň sa navzájom učí. Ak by vám týchto pár viet malo pomôcť, budem rada. Ak by vám to pomohlo nájsť spoločnú reč s vašimi „dospelákmi“, budem ešte radšej.

Mgr. Jana Murková

NA PRAHU NOVEJ DVADSIATKY

Malé redakčné jubileum

Milí čitatelia, viete, že práve v tejto chvíli držíte v rukách už 20. číslo našej obecnej tlače pod názvom Muránske noviny? Pravidelní čitatelia si to ľahko spočítajú, lebo v úvodnom roku 2008 vyšli štyri čísla, a rok neskôr už ich bolo šesť a rovnako aj v ďalšom roku 2010. Momentálne v roku 2011 je už na svete 4. číslo 4. ročníka. Spolu teda tých 20 čísel má 160 strán. Súčasťou nášho života sú aj spomienky, ku ktorým by sme sa vraj nemali často vracieť. Dokonca by sme si nemali príliš zakladať ani na budúcnosti, lebo stále platí, že „Človek mieni, Pán Boh mení“. Dôležitá je súčasná realita a v jej zrkadlách sa stále odráža aj existencia Muránskych novín. Verní naši priaznivci, na prahu novej dvadsiatky vám ponúkame pohľad späť – do začiatkov našej redakčnej kuchyne.

Dnes už vieme, že naše noviny, možno trochu preto,

že sú aj „stariny“, sú stále čítané, vyhľadávané v predajných miestach rovnako ako aj na internete. Vážení prispievatelia, je to aj vaša zásluha, že noviny sú pestré svojim obsahom, témami a zaujímavosťami z rôznych oblastí nášho spoločenského života. Ešte raz srdečná vďaka za všetky vaše príspevky! Veríme, že Muránskym novinám zachováte priazeň aj v novej dvadsiatke. Záverom ešte jedna zaujímavosť! Ak bude tento dvojmesačník vychádzať celé súčasné volebné obdobie, druhú dvadsiatku novín si môžeme pripomenúť súbežne s jeho záverom v decembri 2014. Milí tvorcovia novín, s vašou i Božou pomocou dá sa to zvládnuť, ale najmä s podporou starostu obce a prajným, nápomocným zázemím v radoch poslancov obecného zastupiteľstva.

Šéfredaktorka Mgr. R. Svoreňová

OBECNÉ NOVINY

(Úryvok z pripravovanej prózy)

I. Tak teda začíname! (2008)

Pohodne som sa usadila do kresla a bosé opálené nohy vtiahla pod seba. „Božský Kája“ mi robil spoločnosť, no táto zvuková kulisa sa mi zdala prihlavná, a tak som jednou rukou siahla na prehrávača a druhou zalovila v časopisoch na konferenčnom stolíku. Nakopilo sa ich tam neúrekom, najmä tých s bulvárnym puncem, ale konečne sú tu prázdniny, tak si pri kávičke spravím pohodičku. Vlastne, mám už pred sebou iba dlhé, nekonečné prázdniny ... - Niekto zvoní, - zvolala som rokmí (stredoškólakmi) vytrénovaným hlasom na svojich dvoch už dospelých potomkov v kuchyni. - Nejaký pán vraj hľadá šéfredaktorku, - vsunul hlavu mladší syn do pootvorených dverí obývačky. - Mamka, tu ti posielajú nejaký list, ale vraj by sa radšej videl s tebou osobne, - vĺkol vedľa neho do izby o niečo starší a o niečo vyšší druhý syn. - Tá-ák, to sa nedá nič robiť, musím vstať! Aj keď vlastne ja už nič nemusím, - neochotne síce, ale jednako s úsmevom zdvihla som sa z kresla, vhupla do šľapiek a odšuchtala k dverám chodby. Pán za nimi sa mi zdal povedomý. Vetou – dvomi mi pripomenul svoju identitu a dôvod svojej návštevy. - Vy ste začali vydávať obecné noviny a ja som vám priniesol nejaké príspevky. Je leto, tak sme tu s vnúčatami na prázdninách. Dedinský vzduch je lepší ako v tom našom prufudnenom krajskom meste. Vaše noviny som objavil na internete ... - rozhovoril sa nečakaný hosť, takmer neznámy – známy v obci ako pán inžinier. - No my ešte len začíname. Tento prvý rok sme si naplánovali iba ako štvrtoročník. Závisí to vlastne od čitateľov, resp. od prispievateľov. Článkov je zatiaľ dosť, vrátane kritických. Sem-tam sa nájdu aj anonymné, ale tie neriešime! Idú do koša ... V obci každý každého pozná ... a okrem toho musíme myslieť na všetky vekové kategórie našich čitateľov, - rozrečnila som sa, hoci pôvodne som chcela dialóg s nečakaným hosťom ukončiť čím skôr.

- Ja som vám priniesol okrem iného aj niečo kritické a podpísal som sa. Prájem vám veľa úspechov, - nečakane prerušil dialóg on.

- Aká som len utáraná! – pomyslela som si za zatvorenými dverami. – Som komunikatívna, - tak hovorí tejto najvyššej ženskej vlastnosti jedna moja kolegyňa.

- Kde ste mi dali tú hrubú prílohu so SUDOKU? – zvolala som na domácich, no vzápätí som ju zarezala na kuchynskom stole spolu s ceruzou, gumou a okuliarmi. Všetko som to zhrnula a odniesla do lampou osvetleného kresla v obývačke. Zrazu som si spomenula na Jána Nepomuckého, ktorý od nepamäti stál na podstavci vedľa fary. Náš pán starosta sa snaží zachrániť obecné pamiatky, a tak zabezpečil rekonštrukciu tejto sochy. Siahla som po encyklopédii. – Á, tu je to: patrón vôd, cestovania, šťastného návratu ...

x x x x x x x

Obecný úrad na námestí má úzke točité schody. Starobylá kohárovská budova z 18. storočia. Nachádza sa v nej aj redakcia obecných novín. Vybehla som na poschodie po tom zradnom koridore. Nie však ako srnka, ale na šesťdesiatročnú dôchodkyňu to zbaví. Zastavila som sa najprv pri Janke, či nenazrela do elektronickej pošty.

- Máme tu list z Ameriky, - víta ma samostatná referentka a redaktorka v jednej osobe.

- A ktože nám to piše? – nedočkavo skúmam kôpku na stole. – Aha, Božka z New Jersey. Synovia sú už dospelí, paradia si a ona poďho za more zarábať! Ja by som už nemala v tomto veku odvahu ... Chlapci jej vraj posielajú naše noviny. Dnes už ani taká dialka nie je problém ...

- A ešte tu prišiel jeden list poštou, vraj vaša kamarátka, - prerušila môj komentár Janka.

- No teda, tá nás ale vychválila – začítala som sa do excelentného listu učiteľky Marienky. – Osobitne hodnotí každú stranu ... Sľúbila, že sa ešte ozve.

- A ešte je tu jeden list bez podpisu, - zvládla nápor mojich slov Janka.

Kým som sa prehňala v redakčnej pošte, vošiel do miestnosti starosta obce.

- Chcel by som sa verejne poďakovať chlapcom, ktorí dopravili naspäť do obce dve ukradnuté vzácné mramorové tabule zo 17. storočia.

- Áno, pán starosta! Urobíme to takto: ja spracujem historickú stránku okolo tých tabúl – teda dôvod ich vzniku, umiestnenie, ich osud v dejinách a vy doplníte okolnosti krádeže, nájdenie tabúl a ich dopravenie do obce. Nezabudnite ani na fotografie z archívu obecného úradu, - pripomenula som ešte nakoniec.

- Zdá sa, že príspevkov je dosť. Noviny by mohli vychádzať aj ako dvojmesačník. Kedy máte redakčnú radu, aby ste to prejednali? – naznačil aj takto svoju podporu novinám starosta obce.

Keď vošla Janettka, reč sa okamžite zvrtila iným smerom. Rada ju neoficiálne nazývajú svojim zástupcom, lebo pri prepisovaní textov na počítači je vlastne prvým čitateľom novín. Viem, že táto pracovníčka úradu všetko do novín pripraví včas. Aj teraz mi podala obal s hľbou papierov s jedinou vetou: - Všetko je už pripravené!

- Vďaka! – zmôžem sa iba na toto jedno zázračné slovkovo, ale mám chuť pridať ešte ďalšie: šikulka, včelička, snažulienka ... Pravdou je, že ja nie som kamarát s tou zázračnou súčasnou technikou!

- Janka, obtelefonuj členov redakcie, - zalistovala som v kalendári na stole, - takto o týždeň o 15-ej hodine by sme sa mohli stretnúť.

- Viete, že 1. číslo si na internete pozrelo okolo 950 čitateľov? – ešte pri rozlúčke poznamenala Janka.

- Teraz už viem, ale povedz to aj ostatným na redakčnej rade. Ten počet, záujem o noviny – to je vynikajúca motivácia, ako pokračovať v začatom ... - dala som sa počuť odchádzajúca z točitých schodov.

- Pozor na schody, už máš nad šesť-

desiat! – v duchu som sa vrátila k svojmu druhému JA.

x x x x x x x

- Chlapci, dajte si so mnou kávičku, lebo o tretej máme redakčnú radu, - pozývam svojich najbližších ku každodennému rodinnému rituálu.

Medzitým sa objaví na chodbe vždy usmiata Janettkina štvrtáčka Dianka – náš redakčný pošťárík. – Mamka povedala, že treba opraviť ešte tieto články, lebo ich doručili iba dnes.

Vraciam sa k nedopitej káve a starší syn vyzvedá, že kedy vyjdú noviny a čo bude v novom čísle. Narýchlo mu odpovedám, že texty sú už pripravené na všetkých osem strán. Ešte si ich prezrieme s redaktormi, vychytáme posledné muchy a môžu sa tlačiť. Bude tam všetko, čo aj inokedy: aktualita, kultúra, život v škole, šport, historické zaujímavosti, zábava atď.

- Ale ja už musím ísť, - spamätala som sa včas, - vrátim sa tak o hodinku – o dve. Takto pozitívne naladená som odchádzala od svojich doma k svojim v redakcii.

x x x x x x x

- Nemeškám? – položila som otázku už komplet zídenej redakčnej rade.

- Ešte máš k dobrej dve minúty ... - zachichúňal sa bývalý stredoškolský profesor Juraj, teraz veľký poet a duša i hlava speváckeho zboru dôchodcov. - No, ja už mám tri! – neodpustila si poznámku vychovávateľka na dôchodku Adka, - ale vy ste šéfká, tak poctivo čakáme! – doplnila očividne ešte štipľavejšie.

- Ja som tiež len teraz prišiel, - poznamenal František – ďalší bývalý člen redakcie a riaditeľ strednej školy.

Najmladšia redaktorka Janka so zainteresovaným úsmevom len počúvala, no vedľa nej sediaci rozvážny a trochu tajomný „Pavol nie Pavel“ s encyklopedickými športovými znalosťami a komentármi dal bodku za týmito redakčnými prekážkami svojím rezolutným vyhlásením: - Tak už začíname!

Ja som sa teda nadýchla a začala ...

Mgr. Ružena Svoreňová

Boli sme pri tom K 80-inám fryštáckeho futbalu

TJ Tatran Muráň sa dňa 25.06.2011 zúčastnila na pozvanie družobného mesta Fryšták a FO Fryšták na oslavách 80. výročia jej vzniku.

Oslavy začali už v piatok slávnostnou schôdzkou, na ktorej boli odovzdané ocenenia významným osobnostiam fryštáckeho futbalu. Sobota do obeda patrila hlavne mládeži, žiakom a dorastencom, ktorí si zmerali sily proti svo-

jim rovesníkom zo Zlína. Futbalisti Tatran Muráň pri tejto príležitosti odohrali priateľský futbalový zápas proti B mužstvu Fryštáku. Domáce mužstvo zvíťazilo 5:2, k čomu im dopomohol aj súčasný starosta mesta Mgr. Lubomír Doležel, ktorý počas svojho účinkovania na futbalovom ihrisku za svoj chrbát nepustil ani jeden gól.

Vyvrcholením sobotňajšieho

dňa bol zápas starých pánov Fryštáku proti mužstvu zloženého z bývalých ligových futbalistov a reprezentantov (Karol Dobiáš, František Štambacher, Ján Berger, František Straka, Jiří Novotný, Michal Horňák, Ivo Knoflíček...), známych osobností z televíznej obrazovky (Pavel Trávníček, David Suhařípa...) Domáci starí páni nakoniec zvíťazili v pomere 4:3.

V poslednom stretnutí nastúpilo A mužstvo Fryštáku proti výberu hráčov hokejistov a futbalistov zo Zlína. Z víťazstva 4:1 sa tešili športovci zo Zlína.

TJ TATRAN Muráň sa chce touto cestou poďakovať za srdečné prijatie a príjemné chvíle strávené v spoločnosti priateľov z Fryštáka a ich hostí.

Do ďalších rokov želáme FO Fryšták veľa futbalových a športových úspechov.

Konečné tabuľky futbalovej súťaže ročník 2010-2011

Výkonnostná tabuľka 1. Triedy OM Rimavská Sobota							
1.	FK Tachty	26	22	2	2	120:30	68
2.	FK Lubeník	26	17	2	7	70:44	53
3.	FK Veľké Teriakovce	26	15	2	9	53:34	47
4.	FK Kráľ	26	12	6	8	48:39	42
5.	FK Revúčka	26	13	2	11	56:54	41
6.	FK Rim. Janovce	26	9	8	9	37:41	35
7.	FK Jelšava	26	11	4	11	49:44	34
8.	FK Klenovec	26	9	6	11	50:49	33
9.	FK Ožďany	26	10	1	15	38:57	31
10.	FK Muráň	26	7	6	13	40:60	27
11.	FK Stárňa	26	8	3	15	40:63	27
12.	FK Hajnáčka B	26	8	2	16	45:85	26
13.	FK Sirk	26	10	1	15	41:53	25
14.	FK Bátka	26	6	5	15	35:69	23

Jesenná časť 1. Triedy OM Rimavská Sobota Termíny FK Muráň

1.9.2011	FK Muráň- FK Sirk (DOHRÁVKA)
4.9.2011	FK Jelšava- FK Muráň
11.9.2011	FK Muráň- FK Veľké Teriakovce
15.9.2011	FK Lubeník- FK Muráň (PREDOHRÁVKA)
25.9.2011	FK Muráň- FK Bátka
2.10.2011	FK Gemerská Ves- FK Muráň
9.10.2011	FK Ožďany- FK Muráň
16.10.2011	FK Muráň- FK jesenské B- Rim. Janovce
23.10.2011	FK Gemer- FK Muráň
30.10.2011	FK Muráň- FK Kráľ

Futbalový sviatok

Turnaj v minifutbale „o pohár starostu obce“

Za krásneho letného počasia sa 9.7.2011 zišlo na futbalovom ihrisku TJ Tatran nielen 9 družstiev súťažiacich v malom futbale, ale aj množstvo zvedavcov (divákov). Družstvá hrali v dvoch skupinách. V jednej bolo päť družstiev, v druhej štyri. V nich si zahral každý s každým a do vyraďovacích bojov postúpili prví dvaja. A tak v semifinále nastúpili v prvom stretnutí proti sebe víťazi A skupiny (VLČIACI) s druhým B skupiny Muránska Lehota. Duel sa skončil v prospech Muránskej Lehoty po výsledku 3:0.

V druhom semifinále sa stretlo družstvo „Akvabel“ s „Horným Výplachom“. Tento súboj bol vyrovnaný a skončil v pomere 3:2 pre Akvabely.

V stretnutí o umiestnenie na 3.-4. mieste sa stretli porazené družstvá zo semifinále. Zápas bol ako na hojdačke, plný pekných gólov a akcií a skončil pomerom 5:3 pre Horný Výplach, za ktorý hral aj starosta obce a tak družstvo získalo 3. miesto.

Vo finále turnaja sa stretla omladina z Muránskej Lehoty doplnená dvomi skúsenými

hráčmi v bránke so Šepikom a v poli s Jar. Švoňavcom. Pri vyrovnanom stretnutí zvíťazili taktiež nad mladým celkom Akvabel v pomere 2:0, čím sa stali víťazmi turnaja. Víťazné družstvo tvorili okrem už spomínaných hárčov aj títo hráči: Senko ml., Hoďák, Verkin ml., Petálik T., Kuncir a Vavrek ml..

Srdečne blahozeláme! Po prevzatí pekných pohárov a ocenení sa o dobrú náladu postaral DJ R. Matajtz, obsluha pri občerstvení a v neposlednom rade aj kuchári pri príprave tradične chutného guľáša.

Treba na záver spomenúť, že oživením tohtoročného podujatia bola účasť odvážnych mladých žien z Muráňa a družstva TATRY Slovakia, ktoré sa skladalo z priateľov Gaba Beňa pracujúcich s ním v USA.

Za príjemne strávený deň treba poďakovať starostovi obce Ing. R. Goldschmidtovi a za rozhodovanie maratónu stretnutí p. P. Mlákačovi a Z. Kriakovi, ktorí sa zhostili svojich úloh k spokojnosti súťažiacich a prispeli k zdarenému priebehu podujatia.

P.M.

Sviatok cykloturistov

Iste mnohých obyvateľov Muráňa prekvapil v sobotu 25.6.2011 čulý ruch na námestí v Muráni, kedy okolo 10:00 sa tam zastavila kolóna vyše 50 cykloturistov, aby sa pokochali panorámou Cigánky, gotickou dominantou

Mlákačovcov, čo je veľmi málo. Okrem prejazdu Veľkej lúky, kde usporiadateľ poskytol účastníkom malé občerstvenie, navštívili i Muránsky hrad, Rekreačný areál na Prednej Hore, v Revúcej si prezreli historickú dominantu I. slovenské

gymnázium a pozreli si kultúrny program na námestí. Aj keď nás sprevádzalo chladné počasie, zohľadnili nás na ňom priateľská atmosféra a prísľub na ďalších podobných akciách.

P.M.

obce, kostolom sv. Juraja ako aj prehliadkou expozície v informačnom centre. Na tomto podujatí SCK Magnezit Jelšava z príležitosti dní mesta Revúca a spoznávaním Národných parkov Slovenský kras, Muránska planina a Agetellek boli účastníkmi zo širokého okolia. Medzi nimi boli cykloturisti z Košíc, Rožňavy, Revúcej, ale aj z Maďarska, žiaľ z Muráňa sme tam stretli iba Janku Kochjarovú, Petra a Moniku

HISTORICKÉ OKIENKO

Muránsky hrad v tvorbe
S. Tomášika

V roku 2011 si naša obec okrem jej 690. výročia založenia pripomína aj 740 rokov od prvej písomnej zmienky o hrade Muráň. Do dnešných čias sa zachovala iba čiastočne, a tak sú naše predstavy o jeho podobe dosť skreslené, neúplné. Samo Tomášik (1813-1887), rodák z Jelšavskej Teplice a evanjelický kňaz z Chyžného náš hrad predstavil v próze Bašovci na muránskom zámku. (Zo zbierky próz Ohne na Muráni, 1971, s.40-41). Načrtnol obraz jedného z najmocnejších hradov horného Uhorska v 16. storočí.

Muráň stál na vysokom vrchu, obtočený vápennými skalinami. Zo všetkých strán boli husté hory: z juhu a východu bukové, na severozápade jedľové. K zámockej bráne viedla úzka cesta pre peších i koníkov. K hradbám nebol iný prístup. K bráne viedli úzke, do skál vydlabané schody. Mala most z tvrdého dreva okovaného železom. Nad bránou sedávala stráž. Dalo sa z nej strieľať i na nepriateľa skaly spúšťať. Za bránou bola vysoká okrúhla bašta. V čase potreby sa mohla zamurovať a cez malé okienka i menšími delami a puškami strieľať. Za baštou stáli kasárne pre vojsko a sklepy pre pušný prach a všelijaké zbrane. Za kasárňami boli pekáre, kuchyne a

jatky, komory a sklady obilia, múky a stravy, tiež veterné mlyny a nádrže na dažďovú vodu. Bola ešte aj druhá bašta a pod ňou žaláre so železnými mrežami na dverách. Boli nízke, svetla iba málo, väzni museli len sedieť alebo ležať.

Uprostred zámku stál kostolík s vežou a farským príbytkom, okolo záhrada s kvetinami, slivníkom a kolkárňou. Oproti kostolu stála palota pána a veliteľu hradu s utešeným výhľadom na celú Muránsku dolinu. A vedľa paloty ešte aj viac príbytkov pre vznešených obyvateľov zámku. Z druhej strany kostola stáli domčeky remeselníkov, kováčov, krajčirov, čižmárov a všelijakých sluhov a robotníkov.

Na severnej najzadnejšej časti boli umiestnené chlievy pre kone, kravy, voly, kozy, ovce a drobnú hydinu. Tu sa zámocká rovina schyľovala akoby do údolia. V skale bola vydlabaná prehĺboká studňa, z ktorej sa ťahala voda na pitie.

Plocha celého zámku mala asi 16 jutár a zmesilo sa doňho i viac plukov vojska. Drevo a vápno na stavanie sa vyťahovalo na škripci po povrazoch hore cez hrady blízko brány. Pevnosť to bola veľká a mocná.

Mgr. Ján Svoreň

Ďakujem

Slovo ďakujem len tri slabiky má,
no veľkú úctu a pokoru ono v sebe skrýva.
Sú ľudia aj takí, čo ho nepoznajú,
bo oni, nie iného, iba seba znajú,
sebeckto a pýcha z nich len tak srší,
niet komu a začo ďakovať, vraj sa to nesluší.
Je dobré, že sú aj takí, čo to slovo znajú,
No nielen to, oni ho aj často užívajú.
Keď aj ty patríš k nim, veru je to dobré,
nehanbi sa za to, veď ďakovať je chvályhodné.
Máš šťastie, že rodičia ti vďačnosť aj do vienka dali,
poďakuj sa aj im, že ťa tak vychovali.
A za čo je treba ďakovať, verte mi,
že nie je toho málo,
keď poďakovať by sa ver žiadalo.
V prvom rade Bohu poďakujeme za slnko,
za ten náš krásny svet,
bo v celom vesmíre snáď krajšieho niet.
Za všetko živé v ňom, čo obživu nám dáva,
za teplo, aj pramenitú vodu
v krásach, pod zemou ukrytú.
Za vzduch, čo dýchame, veď bez neho života nemáme.
Ja Bohu ďakujem aj za to, že som tu už dosť dlhé roky,
že mi požeňuje žitá môjho kroky.
Za hviezdy na oblohe a za celý vesmír,
za prírodné zákony, ktorými riadi svet,
keď som ich študoval, zrak sa mi otváral,
aby som lepšie spoznal aj toho, čo ich dal.
Nás vtedy učili, že to všetko sama príroda nám dala,
nemali sme pripustiť do svojho života Boha stvoriteľa.
Verte mi, som šťastný, že ho znám,
nechcem žiť bez neho,
bo lepšieho priateľa od neho nepoznám.
On verný je priateľ, nikdy ťa nesklame,
pros ho však úprimne, pritom sa nerúhaj
a aj ty svojmu blížnemu vďaka daj.
Nedá sa vymenovať všetko, za čo je ďakovať,
každý vie, začo a komu to slovo povedať.
Neodkladaj to na zajtra, povedz to ešte dnes,
bo zajtra bude neskoro, možno to nestihnúť.
Nešetri týmto slovom, veď ono je tak krásne,
tiež srdcia otvára a i to najtvrdšie možno že raz zmäkne.
Napísané 18. júna 2011, Juraj Kojhar

Narodeniny v zajatí

tom zas bude voľno! A práve tieto ich vlastnosti si všimli službukonajúci v tábore.
Bol nádherný marcový deň, a tak jeden z dozorcov si vybral týchto troch Muráncanov na brigádnické práce vo svojej záhrade. Keďže sa veľmi snažili, na obed im mladé Nemky vystrojili hotovú hostinu. Až vtedy si vysoký, usmievaný mládenec Ján Soják uvedomil, že má práve narodeniny. Chutné jedlo s patričným aperitívom! Čo viac si mohol vo svojom neradostnom postavení a ďaleko od svojich blízkych ešte želať?

Po vojne sa Ján Soják domov vrátil na krásnom čiernom koni. Láska ku koňom ho vlastne sprevádzala celým životom. Venoval sa im v žrebčine na Veľkej lúke, až kým sa nezačali prejavovať jeho zdravotné problémy, pod ktoré sa podpísal aj neželany pobyt v Nemecku v čase vojny. Už nežijú ani jeho dvaja vojnoví kamaráti. Všetci sa však vrátili domov, oženili, vychovali deti. Ján Soják s manželkou Máriou troch synov, Pavel Sklenárik s Elenou dve deti – dcéru a syna a Ján Vrbjar s Paulínou jednu dcéru a troch synov. Osud však nebol k nim ani potom príliš priaznivý – skôr nemilosrdný. Ján Vrbjar zápasil s rôznymi problémami až do konca života a Pavel Sklenárik zahynul tragicky pomerne mladý. Česť pamiatke trom kamarátom, ktorých spojilo spoločné úsilie o prežitie v tábore v Nemecku!
Mgr. Ružena Svoreňová

Môj strýko JÁN SOJÁK (1922-1995) už síce nežije, ale spomienky na neho vo mne stále pretrvávajú- ožívajú hlavne v čase, keď si pripomíname na obecných oslavách našich padlých občanov – obeť druhej svetovej vojny. On sám na vlastné vojnové útrapy nerád spomínal, to skôr jeho súrodenci skladali nám – ich potomkom mozaiku vtedajšieho ťažkého života. Vojna poznačila aj môjho strýka. Príbeh, ktorý mi utkvil v pamäti, venujem najmä jeho trom vnučkám a štyrom vnukom s ich vlastným potomstvom.
Medzi tými, ktorých v čase vojny prvým transportom odviekli do Nemecka, boli aj traja viac ako 20 roční Muráncania. Okrem spomínaného Jána Sojáka aj Pavel Sklenárik (od Fidra) a Ján Vrbjar (od Vendefa). Celý čas v zajatí držali spolu, boli si oporou i radcami v zložitých situáciách. Jánovi Sojákovi mama vnučila vziať si so sebou dlhý teplý kabát. Až v Nemecku ocenil tento vzácny mamin „talizman“. Skrútený sa hodil pod hlavu, počas zimných nocí slúžil ako prikrývka, takže ho vlastne chránil pred chorobami z prechladnutia, na čo sa mnohí sťažovali, ba niektorí doplatili aj životom. Ján Soják už počas transportu chcel viackrát vyskočiť z vagona, ale verní súputníci Ján Vrbjar a Pavel Sklenárik mu vždy zabránili v úteku. Raz dokonca v poslednej chvíli zachytili jeho dlhý kabát a Jána vtiahli späť do vagona. Samozrejme, že ho aj vyhrešili. Vraj, či chce, aby zlikvidovali celú jeho rodinu!
Koncentráky boli všade rovnaké. Ostaný drôt a za ním ľudské bytosti, ktoré intenzívne pociťovali svoju neslobodu, avšak práve preto večne túžiace zaradiť sa medzi obyčajných ľudí s neobmedzenými právami, ktorí sa tešili z darov života. V nemeckom zajatí to nebolo ináč. Dvaja Jánovia a Pavel z Muráňa snivali jedine o návrate domov. O všetkých radoostiach, ktoré toto čarovné slovo v sebe skrýva. O tom, čo im najviac chýbalo: o dobrom jedle, vždy čistom odevu, o dlhom nerušenom spánku a ešte dlhších rozhovoroch so svojimi najbližšími... Muráncanov medzi Slovákami či inými národnosťami poznáš všade! Keď robíš – tak do úmoru, často bez oddychu. Len vydržať, veď po-

SPOMIENKA

Plamienok na sviečke horí,
našu bolesť však nikto nezahojí.
Dotýklo srdce, utíchol Tvoj smiech
i hlas, už nikdy nám nepovieš,
ako rada nás máš.
Odišla si od nás, my ostali sme
v žiali, no vždy budeš v srdciach tých,
ktorí Ťa milovali.

Dňa 27.8.2011 uplynul rok, čo nás navždy opustila naša matka, stará a prastarká

ANNA SKLENÁRIKOVÁ

S úctou a láskou spomínajú dcéra, syn, nevesty, vnúčatá a pravnúčatá. Kto ste ju poznali, venujte jej tichú spomienku. Ďakujeme.

Uzávierka

Pre prispievateľov do č. 5/2011 je 30. septembr 2011 – osobné doručenie príspevkov, poštou na adresu redakcie alebo mailovú adresu.

MURÁNSKE NOVINY, EV3506/09, Obecné noviny, Vydáva obec Muráň,
Adresa redakcie: OÚ MURÁŇ, č. 329, Tel: 058/4881029,
e-mail: obec.muran@mail.t-com.sk, Šéfredaktorka: Mgr. Ružena Svoreňová,
Graf. úprava a tlač: HLP Grafik s.r.o, Brezno